

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU
PROGRAMA JAVNIH POTREBA
U ZDRAVSTVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2016. GODINU**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za zdravstvo i
socijalnu skrb Osječko-baranjske županije*

Osijek, veljače 2017.

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU
PROGRAMA JAVNIH POTREBA
U ZDRAVSTVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2016. GODINU**

Skupština Osječko-baranjske županije je na sjednici održanoj 20. listopada 2015. godine donijela Program javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2016. godinu te njegove izmjene na sjednicama 17. prosinca 2015. godine, 24. svibnja 2016. godine, 5. srpnja 2016. godine i 29. studenog 2016. godine ("Županijski glasnik" broj 11/15., 15/15., 3/16., 5/16. i 8/16.).

Programom su utvrđene javne potrebe u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini s ukupno utvrđenim potrebnim sredstvima, korisnicima i načinom rasporeda sredstava.

Za provedbu Programa osigurano je ukupno 32.327.229,09 kuna, od toga za decentralizirane funkcije u zdravstvu osigurano je ukupno 20.575.571,00 kuna, za druge programe i projekte iz izvornih sredstava Proračuna Županije osigurano je 4.035.000,00 kuna, iz sredstava dobiti zdravstvenih ustanova čiji je osnivač Županija osigurano je 1.000.000,00 kuna, a iznos od 6.716.658,09 kuna osiguran je iz sredstava koncesijske naknade za djelatnost primarne zdravstvene zaštite. Rješenjima o izmjeni namjene i visine sredstava u Proračunu Županije za 2016. godine ("Županijski glasnik" broj 11/16.) izvorna sredstva su povećana za 30.000,00 kuna, te iznose 4.065.000,00 kuna, a ukupna vrijednost Programa nakon Rješenja o izmjeni namjene i visine sredstava iznosila je 32.357.229,09 kuna.

a) Sredstva za decentralizirane funkcije u zdravstvu

Temeljem članka 45.a stavak 2. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ("Narodne novine" broj 117/93., 69/97., 33/00., 73/00., 127/00., 59/01., 107/01., 117/01., 150/02., 147/03., 132/06., 26/07., 73/08., 25/12., 147/14., 100/15. i 115/16.) utvrđeno je da se prihodi za decentralizirane funkcije u zdravstvu ostvaruju po stopi od 1,0% iz dodatnog udjela u porezu na dohodak, a razlika u odnosu na ukupno potrebna bilancirana sredstva ostvaruje se iz Državnog proračuna - pomoći izravnjanja.

Vlada Republike Hrvatske je donijela 5. studenog 2015. godine Odluku o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u prvom tromjesečju 2016. godine ("Narodne novine" broj 122/15.) temeljem koje je Osječko-baranjskoj županiji za prvo tromjesečje 2016. godine raspoređen iznos od 5.143.893,00 kune za ustanove čiji je osnivač Županija i Općoj bolnici Našice.

Slijedom toga, a temeljem točke III. navedene Odluke Skupština Osječko-baranjske županije je na sjednici 17. prosinca 2015. godine donijela Odluku o kriterijima, mjerilima, načinu financiranja i rasporedu sredstava zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija i Općoj bolnici Našice u prvom tromjesečju 2016. godine ("Županijski glasnik" broj 15/15.).

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske je donijela 6. travnja 2016. godine Odluku o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u 2016. godini, te njezine izmjene na sjednici 14. rujna 2016. godine ("Narodne novine" broj 33/16. i 83/16.) temeljem koje je Osječko-baranjskoj županiji raspoređen iznos od 20.575.571,00 kuna, i to za zdravstvene ustanove čiji je osnivač Županija.

Temeljem navedenog, Skupština Osječko-baranjske županije je na sjednici 24. svibnja 2016. godine donijela Odluku o kriterijima, mjerilima, načinu financiranja i rasporedu sredstava zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija u 2016. godini, te na sjednicama 6. listopada 2016. godine i 29. studenog 2016. godine njezine izmjene i dopune ("Županijski glasnik" broj 3/16., 7/16. i 8/16.).

Prema ovoj Odluci raspoređena su sredstva zdravstvenim ustanovama, kako slijedi:

Rbr.	Zdravstvena ustanova	Plan 2016.	Realizacija 2016.	Nerealizirano	% realizacije
1.	Dom zdravlja Osijek	4.608.825,00	4.596.475,00	12.350,00	99,73
2.	Dom zdravlja Đakovo	2.651.051,00	2.650.925,99	125,01	100,00
3.	Dom zdravlja Valpovo	1.130.000,00	1.130.000,00	0,00	100,00
4.	Dom zdravlja Donji Miholjac	728.977,00	728.977,00	0,00	100,00
5.	Dom zdravlja Našice	959.270,00	959.270,00	0,00	100,00
6.	Dom zdravlja Beli Manastir	3.669.539,00	3.640.892,75	28.646,25	99,22
7.	Opća bolnica Našice	3.358.200,00	3.354.130,43	4.069,57	99,88
8.	Zavod za hitnu medicinu OBŽ	1.585.265,00	1.585.265,00	0,00	100,00
9.	Zavod za javno zdravstvo OBŽ	1.579.514,00	1.579.513,70	0,30	100,00
10.	Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora "SUVAG" Osijek	304.930,00	304.930,00	0,00	100,00
SVEUKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA		20.575.571,00	20.530.379,87	45.191,13	99,78

Za tekuće i investicijsko održavanje prostora, opreme, vozila i informatičke opreme planirano je sveukupno 5.991.823,00 kuna, a utrošeno je 5.963.390,56 kuna, dakle nerealizirano je 28.432,44 kuna.

Za kapitalna ulaganja u prostor, opremu, vozila i informatičku opremu planirano je ukupno 14.583.748,00 kuna, a utrošeno 14.566.989,31 kuna, nerealizirano je 16.758,69 kuna. Nerealizirana sredstva su uglavnom posljedica postignutih nižih cijena u postupku javne nabave od planiranih.

Može se zaključiti da su izvršene sve planirane nabave u 2016. godini.

b) Financijska pomoć zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija

Osječko-baranjska županija je temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti iz 1993. godine osnivač domova zdravlja Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac i Beli Manastir te Hitne medicinske pomoći (Zavod za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije), Zavoda za javno zdravstvo i Poliklinike "SUVAG" i ljekarni Osijek, Đakovo i Beli Manastir, a donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 10/97.) postala je i osnivačem Doma zdravlja Našice i Opće županijske bolnice Našice. Od svibnja 2013. godine osnivačka prava nad Općom županijskom bolnicom Našice preuzela je Republika Hrvatska temeljem Odluke Skupštine Osječko-baranjske županije i Odluke Vlade Republike Hrvatske. Tijekom sanacijskog postupka Bolnica je promijenila naziv u "Opća bolnica Našice". Odlukom o obustavi postupka sanacije Opće bolnice Našice koju je donijela Vlada Republike Hrvatske 06. travnja 2016. godine, osnivačka prava su vraćena Osječko-baranjskoj županiji.

Prema članku 56. Zakona o zdravstvenoj zaštiti "ako u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove nastane gubitak, taj gubitak pokriva osnivač sukladno Zakonu o ustanovama".

Također je člankom 59. stavak 2. Zakona o ustanovama utvrđeno da "osnivač ustanove solidarno i neograničeno odgovara za njene obveze", a člankom 57. stavak 3. određeno je da "osnivač ustanove može odlučiti da dobit ustanove upotrijebi za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove kojoj je osnivač".

Slijedom toga, u Proračunu Osječko-baranjske županije za 2016. godinu kroz projekt "Pomoć zdravstvenim ustanovama" planirano je 7.516.658,09 kuna. Iz sredstava dobiti Ljekarni Osječko-baranjske županije, po završnom računu za 2015. godinu, temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine uplaćeno je na IBAN Županije 1.000.000,00 kuna. Za tu namjenu planirana su sredstva koncesijske naknade u iznosu 6.716.658,09 kuna, te dio sredstava od dobiti Ljekarni (800.000,00 kuna).

S pozicija projekta "Pomoć zdravstvenim ustanovama" isplaćena su sredstva Domu zdravlja Našice za financiranje troškova tekućeg i investicijskog održavanja temeljem rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine u iznosu od 168.071,19 kuna.

Nadalje, Rješenjem Župana od 21. prosinca 2016. godine domovima zdravlja dodijeljena je financijska pomoć u iznosu od 1.863.487,00 kuna za financiranje troškova specijalističkog usavršavanja doktora medicine i dentalne medicine u dijelu koji im specijalističko usavršavanje nije financirao HZZO, i to:

- Domu zdravlja Osijek iznos od 338.845,22 kuna
- Domu zdravlja Beli Manastir iznos od 132.699,50 kuna
- Domu zdravlja Đakovo iznos od 813.166,39 kuna
- Domu zdravlja Našice iznos od 163.639,24 kuna
- Domu zdravlja Donji Miholjac iznos od 218.913,65 kuna i
- Domu zdravlja Valpovo iznos od 196.223,00 kuna.

Financirane/sufinancirane su ukupno 24 specijalizacije.

Dom zdravlja Beli Manastir je 27. siječnja 2017. godine uplatio u Proračun Županije iznos od 8.045,00 kuna, jer su sredstva uplaćena za specijalističko usavršavanje ostala neutrošena, odnosno isplaćen je manji iznos naknade za mentora od planiranog.

Dakle, na pozicijama projekta "Pomoć zdravstvenim ustanovama" ostalo je neutrošeno 5.493.144,90 kuna.

c) Ostali projekti promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2016. godinu planirano je 200.000,00 kuna od dobiti Ljekarni Osječko-baranjske županije za ostale projekte promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti.

Temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine Savjetovalištu za dojenje dodijeljen je iznos od 74.000,00 kuna za sufinanciranje projekta "Savjetovalište za dojenje" koje se nalazi u sklopu Doma zdravlja Osijek.

Savjetovalište za dojenje započelo je s radom 1. lipnja 2016. godine pod organizacijom i vodstvom Patronažne službe Osijek. Uz voditeljicu Savjetovališta, u Savjetovalištu radi još 9 patronažnih sestara.

Savjetovalište je otvoreno radi pružanja pomoći majkama koje imaju poteškoće s dojenjem, a s ciljem povećanja postotka dojene djece. Ispitivanja pokazuju da većina poteškoća u svezi dojenja ne zahtjeva medicinski tretman. U prenatalnoj zaštiti trebaju se poduzeti mjere da sve trudnice budu upoznate s prednostima majčinog mlijeka, te korisnosti tečajeva, individualnih razgovora i savjeta trudnicama.

Ukupna vrijednost projekta je 148.000,00 kuna. Od Županije su zatražili iznos od 74.000,00 kuna, a ostala sredstva osigurao je Dom zdravlja Osijek i dijelom su korištena sredstva iz donacija.

Dakle, za projekt "Ostali projekti promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti" ostalo je neutrošeno 126.000,00 kuna.

d) Palijativna skrb

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2016. godinu planirano je 100.000,00 kuna za troškove palijativne skrbi.

Palijativna skrb je pristup, kojim se bolesnicima suočenim sa smrtnom bolešću i njihovim obiteljima unaprjeđuje kvaliteta života, kroz sprječavanje i olakšavanje simptoma, te kroz olakšavanje ostalih psihičkih, psihosocijalnih i duhovnih problema.

Ambulanta za palijativnu skrb pri Domu zdravlja Osijek je počela s radom 1. travnja 2011. godine. Zadatak i svrha ambulante je savjetodavni rad s liječnicima primarne zdravstvene zaštite u vezi pravilne medikacije boli, adekvatne suportivne prehrane i psihološke palijativne pomoći. Od travnja 2013. godine u Domu zdravlja ustrojen je i Koordinacijski centar za palijativnu skrb s posudionicom pomagala. U tijeku su daljnje aktivnosti oko provedbe Strateškog plana razvoja palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014. - 2016. godine. Dom zdravlja Osijek uputio je zamolbu za dodjelu sredstava za pomoć pri kupovini uređaja NEXUS 10 sa softverom za bio/neurofeedback i softverom BioTrace koji je potreban timu palijativne skrbi. Navedeni uređaj neophodan je timu jer na neinvazivan način pomaže u liječenju, odnosno smanjenju simptoma palijativnog bolesnika (bol, depresija, ljutnja, nesanica...).

Slijedom toga, Domu zdravlja Osijek dodijeljena su sredstva za kupovinu uređaja temeljem rješenja Župana od 23. prosinca 2016. godine u iznosu od 50.000,00 kuna. Treba istaknuti da samo dijelom ovaj program financira Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (nedovoljno i za plaće).

Dakle, za program "Palijativne skrbi" ostalo je neutrošeno 50.000,00 kuna.

e) Financiranje/sufinanciranje programa i projekata iz područja zdravstva

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2016. godinu planirano je 30.000,00 kuna za financiranje/sufinanciranje programa i projekata iz zdravstva, različitih skupova - kongresa, konferencija i slično. Predviđeno je da će se sredstva isplaćivati različitim pravnim subjektima temeljem rješenja župana, po podnesenom zahtjevu, kao tekuća donacija.

Slijedom toga, Župan je 06. prosinca 2016. godine odobrio sredstva Društvu za zaštitu od dijabetesa Osijek u iznosu od 5.000,00 kuna, za pokriće dijela troškova projekta "Pravovremeno otkrivanje novooboljelih osoba od dijabetesa".

Ostalo je neutrošeno 25.000,00 kuna.

f) Pokroviteljstvo znanstvenih skupova

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2016. godinu planirano je 25.000,00 kuna za projekt "Pokroviteljstvo znanstvenih skupova". Predviđeno je da će se sredstva isplaćivati temeljem rješenja župana, po podnesenom zahtjevu, kao tekuća donacija.

Sredstva su ostala neutrošena jer nije bilo zahtjeva.

g) Promicanje prava pacijenata

Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata osnovano je Odlukom Skupštine Osječko-baranjske županije 4. travnja 2005. godine prema Zakonu o zaštiti prava pacijenata ("Narodne novine" broj 169/04. i 37/08.). Cilj osnivanja povjerenstva je ostvarivanje i promicanje prava pacijenata na području jedinice područne (regionalne) samouprave. Posljednji saziv Povjerenstva imenovan je na sjednici Skupštine Županije 4. travnja 2013. godine.

U proračunu za 2016. godinu u okviru projekta „Promicanje prava pacijenata“ planirano je 5.000,00 kuna za projekte Povjerenstva. Sredstva su dodijeljena Centru zdravlja Vaga iz Osijeka temeljem rješenja Župana od 6. prosinca 2016. godine u iznosu od 5.000,00 kuna za provođenje projekta pod nazivom "Ja sam pacijent".

h) Medicinski fakultet Osijek - sufinanciranje znanstvenih i drugih projekata

Programom je planirano 50.000,00 kuna za sufinanciranje znanstvenih i drugih projekata Medicinskog fakulteta u Osijeku.

Medicinskom fakultetu Osijek dodijeljena su sredstva temeljem rješenja Župana od:

- 15. ožujka 2016. godine za sufinanciranje manifestacije "Tjedan mozga" u iznosu od 10.000,00 kuna,
- 31. svibnja 2016. godine za sufinanciranje međunarodne "Ljetne škole stresa" u iznosu od 5.000,00 kuna,
- 20. srpnja 2016. godine za sufinanciranje projekta "Utjecaj vježbanja na promjene fizioloških parametara kardiovaskularnog sustava" u iznosu od 10.000,00 kuna.

Ostalo je neutrošeno 25.000,00 kuna.

i) Program psihosocijalne pomoći djeci i mladeži

Temeljem Programa planirano je 20.000,00 kuna namijenjenih za program psihosocijalne pomoći djeci i mladeži koji će provoditi Poliklinika za zaštitu djece i mladeži u Osijeku. Predviđeno je da će se sredstva isplaćivati temeljem rješenja župana, po podnesenom zahtjevu, kao tekuća donacija.

Sredstva su ostala neutrošena jer nije bilo zahtjeva od strane Poliklinike, odnosno Poliklinika nije započela s radom.

j) Projekti civilnih udruga iz područja zdravstva

Za projekte civilnih udruga iz područja zdravstva prema Programu javnih potreba u 2016. godini planirano je 220.000,00 kuna za projekte koje su udruge prijavile na Natječaj.

Prema Planu financiranja programskih aktivnosti udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju u 2016. godini koji je Župan donio 4. svibnja 2016. godine za projekte iz područja zdravstva sredstva su odobrena sljedećim drugama:

Rbr.	NAZIV UDRUGE / IZVRŠITELJ PROGRAMA	ODOBRENI IZNOS ZA 2016.	IZVRŠENE 2016.	NAZIV PROJEKTA / PROGRAMA (kratki opis)
1.	Centar za edukaciju i informiranje potrošača, Bilje	2.500,00	2.500,00	"Edukacija potrošača - korisnika zdravstvenih usluga"
2.	Centar zdravlja Vaga, Osijek	2.500,00	2.500,00	Savjetovanište "Za zdravlje - Vaga"
3.	Cluster proizvođača i prerađivača šljive Slavonka, Osijek	2.000,00	2.000,00	Ovisnost o alkoholnim pićima u ruralnom području Osječko-baranjske županije
4.	Čuvari hrvatske prirodne baštine Hrvatski rendžer, Đakovo	3.600,00	3.600,00	Uz prirodu do zdravijeg života
5.	Društvo energetičara Belišće	3.000,00	3.000,00	Budi i ti energetski učinkovit

6.	Građanska prevencija Osječka škola, Osijek	4.000,00	4.000,00	Život bez ovisnosti - u tome je bit! 2015./2016.
7.	Hrvatska udruga nutricionista i prijatelja nutricionizma za promicanje i očuvanje zdravlja Balans Osijek	2.000,00	2.000,00	Savjetovanje o pravilnoj prehrani i održavanju zdravlja
8.	Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek	10.000,00	10.000,00	Poticanje primjene Dear koncepta u Osječko-baranjskoj županiji
9.	Hrvatski liječnički zbor, Hrvatsko društvo za pedijatrijsku gastroenterologiju, hepatologiju i prehranu, Zagreb	10.000,00	10.000,00	Celijakija danas
10.	Inicijativa za razvoj zajednice, Čepin	3.000,00	3.000,00	Zajedno za čišći okoliš
11.	Invalidsko društvo ILCO Osijek	4.500,00	4.500,00	Prevenција malignih oboljenja i resocijalizacija oboljelih od karcinoma debelog crijeva
12.	Izviđački klub Javor Osijek	10.000,00	10.000,00	U prirodi je zdravlje
13.	Kajak kanu klub Aljmaš	7.000,00	7.000,00	Škola veslanja
14.	Kajak klub "Osijek-Borac", Osijek	3.000,00	3.000,00	Postava "sojenica +q" uz Dravu/Dunav kao referentnih točaka pri poplavama i drugim elementarnim nepogodama -trajna služba spašavanja na Dravi, Dunavu
15.	Klub laringektomiranih osoba Osijek	5.000,00	5.000,00	Kako živjeti nakon laringektomije?
16.	Klub pustolovnih sportova Baraber extreme team udruga za sportove u prirodi i ekologiju, Belišće	2.600,00	2.600,00	Regata Belišće-Aljmaš 2016
17.	Klub žena liječenih na dojci Mammae Osijek	10.000,00	10.000,00	Prevenција i rehabilitacija poteškoća kod žena operiranih na dojci
18.	Međunarodna udruga studenata medicine hrvatska - CROMSIC, Osijek	8.000,00	8.000,00	Kongres za studente i mlade liječnike "Florschützovi dani - Flos 2016"
19.	Odred izviđača Iovallios, Valpovo	3.000,00	3.000,00	Proučavanje i istraživanje ekološko - biogeografskih osobina predjela na području valpovačkog parka
20.	Planinarsko društvo Zanatlija Osijek	6.000,00	6.000,00	Opa - otvorena planinarska akademija
21.	Povijesna udruga Mailath, Donji Miholjac	3.000,00	3.000,00	Spasimo park - posadimo drvo!
22.	Ribolovno-športska udruga Udica, Donji Miholjac	3.000,00	3.000,00	Dan prirode i sanacija okoliša stare Drave
23.	Sirius croaticus terapijski psi Centar za intervenciju potpomognutu psima, Osijek	4.000,00	4.000,00	Senzibilizacija javnosti o učincima intervencije u terapiji potpomognutoj psima unutar populacije branitelja Domovinskog rata oboljelih od PTSP-a i njihovih obitelji
24.	Slavonsko voće, Bizovac	2.000,00	2.000,00	Ekološka poljoprivreda kao čuvarica okoliša

25.	Sportsko rekreativni klub Žuti šešir, Osijek	3.000,00	3.000,00	Osječko-baranjska rekreativna cross liga osobnog doseg
26.	Srce Slavonije i Baranje, Osijek	3.000,00	3.000,00	Eko prehrana - saveznik zdravlja
27.	Športska udruga slijepih Svjetlost Osijek	5.300,00	5.300,00	Sportom i rekreacijom do zdravlja - 2016
28.	Športski klub osoba s invaliditetom Dlan Osijek	3.700,00	3.700,00	Nastavak projekta terapeuti za slabovidne osobe
29.	Športsko ribolovno društvo Đurđenovac	2.200,00	2.200,00	Nabava traktorske kosilice
30.	Športsko ribolovno društvo Linjak Topolje	2.000,00	2.000,00	Baranjska somijada na Puškašu
31.	Udruga bivših studenata i prijatelja Prehrambeno- tehnološkog fakulteta Osijek	2.300,00	2.300,00	Zdravlje u čaši vode
32.	Udruga djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i njihovih obitelji Baranjski leptirići, Beli Manastir	8.000,00	8.000,00	S vježbom nam je lakše
33.	Udruga dječjih kirurga i neonatologa Slavonije i Baranje, Osijek	3.000,00	3.000,00	Stručne edukacije mladih specijalista i specijalizanata iz područja laparoskopske kirurgije
34.	Udruga dobrote Emanuel, Osijek	1.000,00	1.000,00	U prirodi je zdravlje
35.	Udruga Eko humus, Šodolovci	2.000,00	2.000,00	Bolji život
36.	Udruga izviđača Slavonski hrast, Osijek	5.000,00	5.000,00	Zelena dobra djela - III
37.	Udruga liječenih alkoholičara Valpovštine, Valpovo	2.600,00	2.600,00	Za život bez ovisnosti
38.	Udruga oboljelih od Crohnove bolesti i ulceroznog kolitisa - Colonos, Osijek	5.500,00	5.500,00	Prehrana bolesnika s upalnim bolestima crijeva
39.	Udruga osoba s alergijama i problemima disanja, B.Manastir	4.000,00	4.000,00	Dječje radionice "Dišimo zajedno"
40.	Udruga proizvođača prirodne domaće šljivovice Slavonka Osijek	2.000,00	2.000,00	Tradicijski prehrambeni proizvodi i zaštita zdravlja potrošača
41.	Udruga računovođa i financijskih djelatnika Valpovštine, Belišće	2.000,00	2.000,00	Edukacijom o e-računovodstvu do očuvanja okoliša
42.	Udruga Solar, Đakovo	4.000,00	4.000,00	Tranzicija s klasičnih goriva grijanja prema obnovljivim izvorima energija
43.	Udruga za dobrobit i zaštitu mačaka i pasa 9 života, Osijek	2.000,00	2.000,00	Kastracija uličnih mačaka, te mačaka čiji su vlasnici slabijeg imovinskog stanja
44.	Udruga za ekološku proizvodnju Agroorganic, Osijek	2.000,00	2.000,00	Na mladima svijet ostaje 2

45.	Udruga za rad sa socijalno osjetljivim skupinama Korak, Darda	4.000,00	4.000,00	Uklanjanje opasnih alergena (ambrozija)
46.	Udruga za ruralni turizam Đola, Darda	4.000,00	4.000,00	Zaštitimo okoliš
47.	Udruga za terapijsko, rekreacijsko i sportsko jahanje Mogu, Osijek	10.000,00	10.000,00	Zdravlje je na prvom mjestu
48.	Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek	7.000,00	7.000,00	Zeleni telefon
49.	Udruga Zdrav život, Osijek	3.400,00	3.400,00	"Četiri sata za spas mozga" - sprječavanje i rano prepoznavanje moždanog udara
50.	Udruženje Baranja, Lug	3.000,00	3.000,00	Biciklijada Baranja 2016
51.	Udruženje stanara grada Osijeka	2.500,00	2.500,00	Azbest - tihi ubojica
52.	Zajednica športsko ribolovnih udruga Donji Miholjac	4.000,00	4.000,00	Očuvanje rijeke Drave
53.	Zajedno za zajednicu, Dalj	3.800,00	3.800,00	Plastično nije fantastično
UKUPNO:		220.000,00	220.000,00	

k) Provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma

Za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma planirana su sredstva u iznosu od 20.000,00 kuna za projekte koje su udruge prijavile na Natječaj.

Prema Planu financiranja zdravstvenih i socijalnih programa i projekata za Rome koje provode udruge u Osječko-baranjskoj županiji iz sredstava Proračuna Osječko-baranjske županije za 2016. godinu koji je Župan donio 6. prosinca 2016. godine odobrena su sredstva sljedećim udrugama:

- Udruga baranjskih Roma iz Belog Manastir u iznosu od 10.000,00 kuna i
- Udruga žena Romkinja Romsko srce iz Jagodnjaka u iznosu od 10.000,00 kuna.

l) Usluge mrtvozorenja

Prema članku 190. stavak 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 150/08., 71/10., 139/10., 22/11., 84/11., 154/11., 12/12., 35/12., 70/12., 144/12., 82/13., 159/13., 22/14., 154/14. i 70/16.) predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave na prijedlog općinskih odnosno gradskih vijeća imenuje potreban broj doktora medicine, odnosno drugih zdravstvenih radnika koji utvrđuju nastup smrti, vrijeme i uzrok smrti osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove.

Prema članku 9. stavak 1. alineja 4. istoga Zakona jedinica područne (regionalne) samouprave osigurava sredstva za organizaciju i rad mrtvozorničke službe.

Temeljem toga Skupština Županije je donijela Rješenje o imenovanju osoba ovlaštenih za utvrđivanje nastupa, vremena i uzroka smrti građana umrlih izvan zdravstvene ustanove ("Županijski glasnik" broj 3/00., 5/04., 2/07., 1/09., 3/10. i 4/11.). Ovim Rješenjem imenovani su mrtvozornici - zdravstveni radnici po područjima nadležnosti domova zdravlja.

Odlukom o naknadi mrtvozornicima za preglede osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 14/11.) utvrđen je iznos naknade od 105,00 kuna po jednom obavljenom pregledu, te iznos za putne troškove - ako se mrtvozorenje obavlja u mjestu prebivališta mrtvozornika u iznosu od 20,00 kuna, odnosno ako se mrtvozorenje obavlja izvan mjesta prebivališta u iznosu utvrđenom odlukom Vlade Republike Hrvatske o visini dnevnice za službeno putovanje i visini naknade za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a koji je za 2016. godinu iznosio 2,00 kune po prijađenom kilometru.

Za usluge mrtvozorenja u Proračunu Županije za 2016. godinu planirano je 800.000,00 kuna, a utrošeno je 614.114,08 kuna za naknade i troškove prijevoza mrtvozornika.

U promatranom razdoblju obavljeno je ukupno 2004 mrtvozorenja osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području Županije.

m) Program javnozdravstvenih mjera

Sljedom članka 9. stavak 2. alineja 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve na području zdravstvene zaštite tako da, između ostalog, osigurava sredstva za provođenje javnozdravstvene, epidemiološke i zdravstveno ekološke djelatnosti.

Temeljem toga Osječko-baranjska županija je u proračunu za 2016. godinu planirala sredstva u ukupnom iznosu od 605.000,00 kuna. Programom javnih potreba za 2016. godinu je utvrđeno da su sredstva namijenjena za realizaciju posebnog programa koji će utvrditi Župan Osječko-baranjske županije. Župan je na sjednici 7. travnja 2016. godine donio Program javnozdravstvenih mjera u zaštiti zdravlja stanovništva Osječko-baranjske županije u 2016. godini. Program je predložio Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije kao stručna ustanova, a Programom je utvrđen da će ga isti i provoditi.

Program je financiran sredstvima Proračuna u sljedećim iznosima:

- medicinska statistika i analiza zdravstvenog stanja stanovništva sa 150.000,00 kuna
- zdravstveni nadzor nad higijenskim prilikama sa 165.000,00 kuna (obuhvaća i sufinanciranje projekta praćenja izloženosti stanovništva toksikantima)
- socijalno medicinska djelatnost s 290.000,00 kuna.

Prema Izvješću o provedbi Programa po dijelovima Programa učinjeno je sljedeće:

- u okviru medicinske statistike i analize zdravstvenog stanja stanovništva prikupljaju se i obrađuju podaci od interesa za Republiku Hrvatsku i za Osječko-baranjsku županiju kao: prijava zaraznih bolesti - registrirano je 2.230 prijava; individualni izvještajni obrasci o bolničkom morbiditetu - analizirano 55.646 obrazaca; liječnički izvještaji o uzroku smrti - prikupljeno i obrađeno je 4.128 izvješća; podaci neophodni za uvid u higijenske prilike u Gradu Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji za praćenje pojave B-hepatitisa, zaraznih bolesti i higijensko-epidemiološko praćenje osoba koje rade s namirnicama, kao i kretanje zagađenja zraka. Na temelju dostupnih vlastitih baza podataka i podataka Državnog zavoda za statistiku izrađene su publikacije "Podatci o zdravstvenom stanju i radu zdravstvene djelatnosti u Osječko-baranjskoj županiji u 2015. godini", "Porodaji i pobačaji u Osječko-baranjskoj županiji u 2015. godini", "Izvješće o osobama liječenim zbog zlorabe psihoaktivnih droga u Osječko-baranjskoj županiji u 2015. godini", te "Preventivni pregledi u PZZ Osječko-baranjske županije u 2015. godini",
- u okviru zdravstvenog nadzora nad higijenskim prilikama prati se provođenje epidemiološkog nadzora nad zdravstvenom ispravnošću, kakvoći i promjenama kakvoće površinskih, podzemnih i bazenskih voda; provodi se epidemiološki i sanitarni nadzor nad proizvodnjom i

prometom namirnica i predmeta opće uporabe; provodi se epidemiološki nadzor nad higijensko-sanitarnim prilikama kolektivnog stanovanja i boravka; u okviru mjera zaštite čovjekove okoline epidemiološka služba sa službom za dezinfekciju, dezinsekciju, deratizaciju i dezodorizaciju (DDDD) redovito obilazi registrirane deponije smeća; provode se protuepidemijske aktivnosti - zabilježene su dvije epidemije koje su pomno obrađene, poduzete su odgovarajuće mjere i u vrlo kratkom roku stišane.

Uz to, u okviru projekta praćenja izloženosti stanovništva toksikantima započete su pripreme za provođenje novog istraživanja pod naslovom Reproductivna toksičnost arsena i drugih mikroelemenata u muškaraca u suradnji Zavoda i Kliničke bolnice Osijek. Nastavljeno je s određivanjem koncentracije ukupnog arsena i selen u nožnim noktima na području Osječko-baranjske županije.

- u okviru socijalno medicinske djelatnosti: pružana je stručno-metodološka pomoć zdravstvenim radnicima primarne zdravstvene zaštite radi provođenja zdravstveno-prosvjetnih programa; ostvarena je redovita stručna suradnja sa školskom medicinom kod stvaranja programa zdravstvenog odgoja u osnovnim školama; pružana je pomoć učenicima i studentima za pisanje radova iz područja zdravstvenog odgoja, ekologije, prehrane i zdravog načina života; održavana predavanja o higijenskom minimumu za zaposlene u proizvodnji i distribuciji živežnih namirnica; pružana pomoć zdravstvenim radnicima u uporabi Međunarodne klasifikacije bolesti kao i ispravnim korištenjem izvještajnih obrazaca u primarnoj, specijalističko-konzilijarnoj i stacionarnoj zdravstvenoj zaštiti; izvršen je tisak i distribucija zdravstveno-edukativnih brošura na temu ovisnost - Hepatitis B, Ušljivost glave, Pušenje, Spolno prenosive bolesti, Rak kože, Mislite na svoje srce, Prehrana, Hipertenzija, Samopregled dojke te ostalih zdravstveno-edukativnih brošura, izvršena je distribucija pamtilica po vrtićima, održan niz predavanja, obilježeni svi značajniji datumi po preporuci Svjetske zdravstvene organizacije, održavana suradnja s različitim civilnim udrugama i institucijama u provedbi određenih projekata i dr.

Program je izvršen u cijelosti. U Proračunu Županije osigurano je 605.000,00 kuna za gore navedene programe, a ukupna vrijednost Programa iznosila je 1.295.994,00 kuna.

n) Monitoring vode za ljudsku potrošnju

Člankom 5. stavak 2. i 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno je da Republika Hrvatska ostvaruje društvenu skrb za zdravlje svojih stanovnika i provođenjem mjera na području zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša mjerama koje stanovništvu osiguravaju zdravstveno ispravnu hranu i vodu za piće, vodu za rekreaciju i ostale vode, predmete opće uporabe, zaštitu od buke, kakvoću zraka kao i mjerama za neškodljivo zbrinjavanje otpadnih tvari, mjerama zaštite zdravlja od štetnog djelovanja kemikalija te za zaštitu od izvora ionizirajućih i neionizirajućih zračenja, a da se ove mjere provode sukladno programu mjera zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša koji donosi ministar nadležan za zdravstvo na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, a uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu okoliša.

Člankom 9. stavak 2. alineja 2. istog Zakona utvrđeno je da jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve na području zdravstvene zaštite tako da, između ostalog, osigurava sredstva za provođenje mjera zdravstvene ekologije i to: ispitivanje hrane i predmeta opće uporabe, ispitivanje vode za piće, ispitivanje štetnih utjecaja onečišćenja zraka na zdravlje ljudi, ispitivanje buke i ispitivanje onečišćenja tla te voda namijenjenih kupanju i rekreaciji od interesa za jedinicu područne (regionalne) samouprave, sukladno programu mjera iz članka 5. stavka 3. tog Zakona.

Člankom 44. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju ("Narodne novine" broj 56/13. i 64/15.) Županije i Grad Zagreb, trebaju osigurati financijska sredstva za provođenje redovitog i revizijskog monitoringa (praćenja) parametara propisanih Pravilnikom o parametrima sukladnosti i metodama

analize vode za ljudsku potrošnju ("Narodne novine" broj 125/13., 141/13. i 128/15.). Pored toga, obvezni su, prema članku 42. navedenog Zakona, na vodocrpilištima lokalnih vodovoda koji opskrbljuju 50 i više stanovnika, izvršiti ispitivanja svih kemijskih, mikrobioloških i indikatorskih parametara propisanih Pravilnikom.

Temeljem članka 37. navedenog Zakona, ministar zdravlja donio je 7. prosinca 2015. godine, na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Plan monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u 2016. godini prema kojem je za područje Osječko-baranjske županije bilo potrebno osigurati za analize vode za ljudsku potrošnju 1.456.983,70 kuna.

Izmjenama Zakona o vodi za ljudsku potrošnju iz lipnja 2015. godine monitoring vode za ljudsku potrošnju proširen i na sustavno praćenje parametara radioaktivnih tvari u vodi za ljudsku potrošnju u opis izvršavanja monitoringa voda utvrđeno je da će ministar nadležan za zdravlje donijeti godišnji plan monitoringa parametara radioaktivnih tvari u vodi za ljudsku potrošnju za 2016. godinu najkasnije do 1. veljače 2016. godine, a na prijedlog Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost koji sukladno Zakonu i koordinira provedbu ovog novog monitoringa. Za buduća razdoblja predviđeno je da ministar taj plan donosi najkasnije 60 dana prije početka kalendarske godine. Plan monitoringa radioaktivnih tvari u vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju u 2016. godini ministar je donio 25. veljače 2016. godine, a sukladno njemu za područje Osječko-baranjske županije trebalo bi napraviti analize radona, analize ukupne alfa i beta aktivnosti i analize tricija. Izmjenama Zakona nadalje je utvrđeno da analize vode za ljudsku potrošnju na parametre radioaktivnih tvari obavljaju stručni tehnički servisi koje rješenjem ovlašćuje ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost prema posebnim propisima kojima je uređena radiološka i nuklearna sigurnost. Institut Ruđer Bošković iz Zagreba jedina je institucija koja može napraviti sve tri skupine analiza, a njihova ukupna vrijednost, prema važećem cjeniku Instituta, za monitoring na području Osječko-baranjske županije iznosila je 26.000,00 kuna. Osječko-baranjska županija i ovaj je monitoring obvezna financirati sukladno odredbama članka 44. i 46. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju ("Narodne novine" broj 56/13. i 64/15.).

Zbog svega navedenoga predlaže se izmjena Programa na način da su sredstva namijenjena za provedbu programa monitoringa vode za ljudsku potrošnju, uz plan monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u 2016. godini koji donosi ministar zdravlja, namijenjena za provedbu i sukladno planu monitoringa parametara radioaktivnih tvari u vodi za ljudsku potrošnju u 2016. godini koji također donosi ministar zdravlja. Osim toga, uz Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije za provođenje Programa, u dijelu koji se odnosi na monitoring parametara radioaktivnih tvari u vodi za ljudsku potrošnju, potrebno dopuniti Program i drugim izvoditeljima točnije: ovlaštenim stručnim tehničkim servisima, kojima također treba ostaviti i mogućnost isplaćivanja sredstava temeljem ispostavljenih računa o obavljenim poslovima.

Planom je utvrđeno da monitoring vode provodi Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, a kako je već navedeno, monitoring radioaktivnih tvari u vodi Institut Ruđer Bošković. Sredstva su isplaćivana temeljem računa o obavljenim poslovima.

Zavod za javno zdravstvo obavio je sve planirane analize sukladno Planu monitoringa, a konačno izvješće će dostaviti do 31. ožujka, zajedno s godišnjim izvještajem Instituta Ruđer Bošković o praćenju radioaktivnih tvari u vodi (analiza radona i ukupne alfa beta aktivnosti.).

Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije je 27. siječnja 2017. godine uplatio u Proračun Županije iznos od 13.016,30 kuna, jer su im doznačena sredstva u većem iznosu nego je to utvrđeno Planom monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u 2016. godini.

U Proračunu je planirano 1.530.000,00 kuna, a za izvršenje Programa utrošeno je 1.475.608,70 kuna (Zavod je utrošio 1.456.983,70 kuna, a Institut Ruđer Bošković 18.625,00 kuna).

o) Sufinanciranje rada Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti

Centar za prevenciju i liječenje bolesti ovisnosti ustrojen je za područje Županije kao posebna organizacijska jedinica Doma zdravlja Osijek i započeo je s radom 3. ožujka 2000. godine.

Od 1. siječnja 2005. godine Centar je preuzet kao organizacijska jedinica Zavoda za javno zdravstvo temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zlouporabe opojnih droga ("Narodne novine" broj 163/03.). Sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti Zavod je 21. ožujka 2011. godine promijenio naziv Centra u Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti.

U Proračunu Županije za 2016. godinu za program "Borba protiv ovisnosti" planirano je 100.000,00 kuna. Temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine Zavodu su dodijeljena sredstva u tom iznosu za nastavak projekta "Smanjenje potražnje droga".

U 2016. godini Zavod u okviru "Smanjenja potražnje droga" provodio je sljedeće mjere i aktivnosti:

- prevencija ovisnosti djece i mladih što obuhvaća dosljedno i kontinuirano provođenje preventivnih programa u odgojno-obrazovnom sustavu i podupiranje rada organizacija civilnog društva i drugih stručnih organizacija, te provedbu obilježavanja dana i mjeseca borbe protiv ovisnosti u okviru kojeg se djelatnije educira djecu i mlade, roditelje i cjelokupnu javnost o štetnom utjecaju droga, izrađuju edukativno promidžbeni materijala koji djeluju na promjene stajališta mladih o konzumiranju droga i podižu razinu svijesti javnosti o širini problema ovisnosti,
- liječenje i psiho-socijalni tretman koji obuhvaća poboljšanje kvalitete liječenja bolesti ovisnosti, rada s konzumentima i ovisnicima uključujući nadzor nad provođenjem specifične farmakoterapije, savjetovani rad s obiteljima ovisnika i konzumenata i primjena znanstveno dokazane (evidence based) kliničke prakse u liječenju ovisnika,
- rad s ovisnicima u sklopu probacijskog sustava što podrazumijeva provođenje mjera/sankcija izrečenih ovisnicima, punoljetnim počiniteljima kaznenih djela, a čije je izvršavanje u djelokrugu probacijskog sustava.

Programima smanjenja štete nastale zlouporabom droga razvijaju se novi pristupi i programi smanjenja štete, poticanje suradnje svih relevantnih partnera u provedbi programa. Uključivanje liječenih ovisnika u društvo na svim područjima, s ciljem razvijanja radno socijalnih vještina, poticanja obrazovanja i zapošljavanja, te uključivanja u različite kulturne, sportske i edukativne aktivnosti.

Tijekom 2016. godine nastavljeni su projekti:

- **Projekt "Screening - rano otkrivanje rizičnog ponašanja mladeži"**
U školskoj godini 2015./2016. anketirano je ukupno 1295 učenika iz 13 srednjih škola s područja grada Osijeka. Po rezultatima je evidentirano ukupno 144 učenika umjereno i visoko rizičnih faktora za mentalne poremećaje. U savjetovani tretman odazvalo se 29 obitelji, od toga 10 obitelji došlo je osobno. U daljnjem tretmanu je 11 adolescenata s obiteljima.
- **Projekt "Testiranje u školama"**
Tijekom izvještajnog razdoblja 2016. godine izvršeno je testiranje izabranog uzorka učenika tri srednje škole s područja Osječko-baranjske županije na psihoaktivne tvari. Testiranje su provele djelatnice Centra za prevenciju i liječenje bolesti ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije. Broj testiranih učenika na području Osječko-baranjske županije iznosi 385, od čega je kod 12 učenika detektirana prisutnost kanabisa.

Osim sredstava Županije, Centar je ostvario i prihode od:

- Ministarstva zdravlja 341.000,00 kuna i
- Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje 928.447,00 kuna.

Ukupni prihodi Centra za 2016. godinu iznosili su 1.369.447,00 kuna, a rashodi su iznosili 1.394.012,42 kuna. Prihodi ostvareni od Ministarstva zdravlja u iznosu od 341.000,00 kuna odnose se na Projekt prevencije ovisnosti (alkohol, kocka, psihoaktivne tvari) i rano otkrivanje rizičnih skupina mladeži u trajanju od 10. studenog 2016. godine do 26. studenog 2017. godine. Budući su namjenska sredstva uplaćena u 2016. godini u cijelom iznosu evidentira se kao prihod 2016. godine, iako se sredstva odnose i na 2017. godinu.

Usluge koje Centar pruža oslobođene su plaćanja poreza na dodanu vrijednost.

p) Financiranje programa "Skrb o mentalnom zdravlju osoba starije životne dobi"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine.

Cilj ovog projekta je unapređenje mentalnog zdravlja korisnika Doma za starije i nemoćne osobe Osijek kroz osvještavanje pozitivnih aspekata starenja i mogućnosti osobnog doprinosa u zajednici. Prevencija, detekcija i intervencija u slučaju uočenih mentalnih poremećaja.

Demografske promjene su posljednjih desetljeća vrlo izražene, stanovništvo stari. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine 17,6% stanovništva Republike Hrvatske ima 65 i više godina (svaki šesti stanovnik). Očekivano trajanje života iznosi 81 godinu, a procjenjuje se da će u 2050. godini biti oko 2 milijarde ljudi starijih od 60 godina. Demografsko starenje, specifični problemi i potrebe starijih osoba, identificiranje istih, ulaganje u razvoj i skrbi za stare osobe, povećani zdravstveni i drugi troškovi upućuju na javnozdravstvenu krizu ovog stoljeća. U ovoj dobi povećava se rizik od mentalnih i tjelesnih poremećaja, uslijed specifičnih obilježja starenja, što povlači za sobom gubitak autonomije, nemogućnost samostalnog zadovoljavanja bioloških i socijalnih potreba.

Podrška se pružala putem grupe samopomoći (19 grupnih procesa), te individualnog savjetovanja korisnika i članova njihove obitelji (53 individualna savjetovališna tretmana kod ukupno 25 korisnika Doma).

Projekt se provodio od siječnja do prosinca 2016. godine (pauza od lipnja do kolovoza).

q) Financiranje programa "Savjetovalište za reproduktivno zdravlje mladih"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine.

Spolno prenosive bolesti, neželjene trudnoće i seksualno zlostavljanje su globalni javnozdravstveni problemi i rad na njihovoj prevenciji kod mladih temeljni je preduvjet očuvanja reproduktivnog zdravlja u zreloj dobi.

Ciljevi rada savjetovališta su upoznavanje s rizicima spolno prenosivih bolesti, usvajanje znanja o sprečavanju neželjene trudnoće i planiranje obitelji, te razvijanje svijesti o odgovornom spolnom ponašanju.

Rad u savjetovalištu odvijao se u obliku individualnog i grupnog savjetovanja adolescenata, pojedinaca i parova usmjereno očuvanju reproduktivnog zdravlja.

Savjetovanje o menstruacijskom ciklusu, kontracepciji i spolno prenosivim bolestima obavljeno je s 31 učenikom osnovne škole i 57 srednjoškolaca. Savjetovanje o menstruacijskom ciklusu, kontracepciji, spolno prenosivim bolestima i metodama samopregleda dojki obavljeno je sa 150 studentica. Ukupno 141 student educiran je o načinu samopregleda testisa. Savjet o nekom od navedenih sadržaja zatražilo je i ukupno 150 roditelja (50 roditelja osnovnoškolaca i 100 roditelja srednjoškolaca).

Uz individualni i grupni savjetovanišni rad podijeljeno je ukupno 5.500 edukativnih brošura "Spolno prenosive bolesti", "Planiraj svoj život", "Samopregled dojke", "Rak testisa" (s opisom samopregleda testisa), te "Humano papiloma virus".

r) Financiranje programa "Savjetovanište za prevenciju prekomjerne tjelesne težine i debljine"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 60.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine.

Prehrana ima važnu ulogu u očuvanju zdravlja čovjeka. Loše prehrambene navike, neodgovarajući raspored obroka tijekom dana, nedovoljan unos hranjivih i zaštitnih tvari u organizam može rezultirati pojavom pretilosti ili može doći do razvoja bolesti ili poremećaja koje su usko povezane s prehranom kao što su šećerna bolest tip 2, bolesti srca i krvnih žila, neka sijela raka (dojka, maternica, debelo crijevo), visoki krvni tlak (hipertenzija), zastoj disanja tijekom sna, bolesti sustava za kretanje, bolesti probavnog sustava, te psihološki problemi.

Ciljevi savjetovaništa su upoznavanje s rizicima pretilosti i prekomjerne tjelesne težine te savjetovanje o pravilnoj ishrani uključivši izradu adekvatnih jelovnika. Savjetovanje je provođeno kao individualno ili grupno savjetovanje odraslih osoba s problemom prekomjerne tjelesne težine i debljine.

Savjetovanište je započelo s radom u siječnju 2016. godine. Rad savjetovaništa je organiziran u prostorima Zavoda za javno zdravstvo uz prethodni dogovor na telefon 225-731, te svakog prvog utorka u mjesecu u prostorima Gradske četvrti Tvrđa, Trg Baruna Trenka 3 u Osijeku, u vremenu od 10-12 sati.

U radu savjetovaništa sudjelovali su liječnik specijalist i diplomirani medicinski tehničar te povremeno nutricionist.

Tijekom prvog posjeta liječnik uzima anamnezu osobe te se obavljaju antropologijska mjerenja koja uključuju određivanje visine i tjelesne težine, te izračunavanje indeksa tjelesne mase. Određuje se razina glukoze u krvi i vrijednost krvnog tlaka. Nakon mjerenja i razgovora s korisnicima savjetovaništa identificiraju se problemi u prehrambenim navikama i/ili tjelesnoj aktivnosti te se osobe upućuju na korekcije u životnim navikama.

Od srpnja 2016. godine, nabavkom uređaja za određivanje sastava tjelesne mase, omogućeno je obavljanje procjene količine mišićne mase i masnog tkiva, što je važan element, uz ostale parametre, za savjetovanje osoba o mršavljenju. Do kraja 2016. godine na uređaju je određen sastav tjelesne mase kod 439 osoba.

Osim prvih pregleda, namijenjenih prvenstveno ocjeni stanja, obavljani su i kontrolni pregledi (jedan ili više) u okviru kojih se uz provjeru vrijednosti krvnog tlaka, glukoze i masnoća u krvi, pratio napredak u promjena u prehrambenih navika, odnosno regulaciji tjelesne težine osoba. Savjetovanje je individualno, prilagođeno osobnoj anamnezi i povijesti bolesti svakog korisnika savjetovaništa. Osim individualnog provodi se i grupno savjetovanje čija je tematika prilagođena najčešćim zdravstvenim problemima populacije treće i četvrtje dobi; hipertenzija, dijabetes, prevencija karcinoma.

Do kraja 2016. godine u Savjetovalištu je obavljeno 738 prvih i kontrolnih pregleda.

U sklopu rada savjetovališta distribuirane su odgovarajuće edukativne brošure na temu pravilne prehrane, hipertenzije i bolesti srca povezanih s prehranom. Brošure su dijeljene u čekaonicama zdravstvenih ustanova i tijekom javnih akcija. Ukupno je podijeljeno 3.000 primjeraka.

s) Financiranje programa "Savjetovalište za prevenciju raka kože"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 100.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine.

Početkom 21. stoljeća, u doba kada je pojavnost mnogih malignih bolesti smanjena ili stabilna, pojavnost raka kože raste. Rak kože najčešći je tip raka u ljudi, a broj oboljelih znatno je porastao gotovo u cijelome svijetu. U Hrvatskoj unatoč solidno razvijenom sustavu registracije raka i postojanju Registra za rak pri Hrvatski zavod za javno zdravstvo u Zagrebu, rak kože izuzev njegovog jednog - zloćudni melanom, nema sustavnog praćenja pojavnosti na godišnjoj razini, a također niti u zemljama bližeg i daljnjeg okruženja.

Sunčeve zrake uzrokuju oštećenja kože koja mogu dovesti do raka. Sunčeve zrake prolaze kroz oblake, vjetrobranska stakla, prozore i laganu odjeću. Reflektiraju se od pijeska, vode, snijega, leda i pločnika. Sunce je izvor UV zračenja, a zbog globalnih klimatskih promjena postaje sve opasnije.

To je najvažniji čimbenik rizika za bilo koji oblik raka kože.

Ciljevi savjetovališta su upoznavanje stanovništva s rizicima za nastanak raka kože, te savjetovanje o mogućnostima i načinima zaštite kože od pretjeranog izlaganja sunčevim zrakama i važnosti pravodobnog dijagnostičiranja i liječenja. Osobito je naglasak stavljen u radu savjetovališta na važnost zaštite kože djece i adolescenata od pretjeranog i štetnog izlaganja sunčevim zrakama uvažavajući suvremene znanstvene dokaze i preporuke (jer koža pamti pretjerano izlaganje sunčevim zrakama).

Savjetovanje je provođeno kao individualno ili grupno savjetovanje mladih i odraslih osoba.

Sadržaj rada savjetovališta su određivanje tipa kože, anatomija i fiziologija kože; upoznavanje s rizicima za nastanak raka kože, te savjetovanje o mogućnostima i načinima zaštite kože od pretjeranog izlaganja sunčevim zrakama; savjetovanje o važnosti zaštite kože djece i adolescenata od pretjeranog izlaganja sunčevim zrakama i savjetovanje o mogućnostima i načinima zaštite kože; savjetovanje o pravilnom samopregledu kože; savjetovanje s liječnikom o važnosti ranog dijagnostičiranja i prepoznavanja promjena na koži (prekanceroze i raka kože) i mogućnostima liječenja; te podjela edukativnih brošura.

Savjetovalište je počelo s radom u siječnju 2016. godine. Rad savjetovališta je organiziran u prostorima Zavoda za javno zdravstvo uz prethodni dogovor na telefon 225-730.

U radu savjetovališta sudjeluju liječnik specijalist i diplomirana medicinska sestra. Tijekom prvog posjeta liječnik uzima anamnezu i podatke o dosadašnjim navikama izlaganja suncu kao i broj dosadašnjih događaja i zadobivenih opekotina od sunca, određuje tip kože osobe i u skladu s tim kod te osobe se pristupa savjetovanju o načinima i mogućnostima zaštite od sunca kao i o tehnikama pravilnog samopregleda kože.

Od srpnja 2016. godine, nabavkom uređaja za vizualiziranje kožnih promjena (dermatoskopa-DermLite II PRO), stvoreni su uvjeti za dijagnostiku i rano otkrivanje prekanceroza i rano otkrivanje raka kože u radu savjetovališta, te je do kraja rujna u probnoj fazi izvršen dermatoskopski pregled sumnjivih promjena na koži kod 25 osoba. Osim individualnog provodi se i grupno savjetovanje osobito populacije učenika srednjih škola i studenata. Do kraja rujna 2016. godine je u Savjetovalištu obavljeno 275 savjetovanja.

U sklopu rada savjetovališta distribuirane su edukativne brošure na temu samopregleda kože, ranom prepoznavanju kožnih promjena (prekanceroza) i ranog otkrivanja raka kože kao i važnosti i mogućnostima zaštite kože od pretjeranog i štetnog izlaganja sunčevim zrakama. Brošure su dijeljene u čekaonicama zdravstvenih ustanova i tijekom javnih akcija. Ukupno je podijeljeno 4.000 primjeraka.

Tijekom 2016. godine nastavljen je daljnji rad na ustrojavanju Registra raka kože Osječko-baranjske županije, kao i kontinuirano praćenje broja novooboljelih, umrlih, te preživljavanja osoba oboljelih od karcinoma kože.

t) Financiranje programa "Procjena izloženosti učenika vlazi/plijesni u školama na području Osječko-baranjske županije"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine.

U provođenju projekta obuhvaćeno je slijedeće:

- Obrađeno je 15 osnovnih škola (256 učionica) na području Osječko-baranjske županije.
- Obrada i odabir literaturnih podataka
- Kreirane su ankete za ravnatelje škola i inspeksijske liste
- Pripremljeni su inspeksijski obrasci za nadzor vlage/plijesni
- Pripremljeni su obrasci za unos podataka
- Terenski je obrađeno 15 osnovnih škola
- Ukupno je inspeksijski pregledano 16115 m² školskog prostora u 15 osnovnih škola
- Ukupna površina obuhvaćenih škola iznosi 44031,76 m² koje pohađa 5501 učenik
- Ukupno je anketirano 15 ravnatelja.

Vidljiva plijesan uočena je na 52,5 m² školskog prostora, dok je kontaminacija vlagom uočena na 132,6 m² školskog prostora. Nevidljiva kontaminacija vlagom izmjerena je ručnim mjeračem vlažnosti na 5334 m² školskog prostora. U prosjeku je 388,18 m² izloženih područja na vlagu i plijesan unutar školskih zgrada. Prema podacima, ukupno je 53,8% učenika bilo izloženo na vlagu i plijesan unutar školskih zgrada, odnosno 2960 učenika.

Zaključak:

Rezultati anketiranja ukazali su na poplave u 4 školske zgrade u proteklih 12 mjeseci. Poplave, problemi s vodom i instalacijama predikatori su potencijalne izloženosti na vlagu i plijesan. Na probleme s vlagom i plijesni svakako može utjecati i starost školskih zgrada, odnosno 73% zgrada izgrađeno je u proteklih 31-50 godina, a prije više od 50 godina izgrađeno je 27% zgrada. Anketni rezultati su ukazali da unatoč vidljivim problemima s vlagom/plijesni niti jedan učenik se nije žalio na kvalitetu zraka.

Preporuka je eliminirati izvore vlage i sanirati onečišćena područja.

u) Financiranje programa "Procjena sanitacijskih uvjeta i higijenskih navika u školama Osječko-baranjske županije"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine.

U provođenju projekta obuhvaćeno je sljedeće:

- Obrađeno je 15 osnovnih škola na području Osječko-baranjske županije.
- Obrada i odabir literaturnih podataka
- Kreirane su ankete za učenike osmih razreda
- Pripremljeni su inspekcijski obrasci za nadzor higijene u sanitarnim čvorovima
- Pripremljeni su obrasci za unos podataka
- Terenski je obrađeno 15 osnovnih škola
- Ukupno je inspekcijski pregledano 16115 m² školskog prostora u 15 osnovnih škola
- Ukupna površina obuhvaćenih škola iznosi 44031,76 m² koje pohađa 5501 učenik
- Ukupno je anketirano 350 učenika
- Ukupno je pregledano 74 sanitarna čvora (toaleti).

Zaključak:

Higijena i sanitacija u školama predstavlja velike izazove na globalnoj razini, bez obzira na ekonomski status zemlje i prisutnost pojedinih smjernica i zakonske legislative. Znanstveno je dokazano da higijena i sanitacija u školama može biti povezana sa zdravljem učenika i ishodima učenja. Ovo istraživanje ukazalo je da 33% učenika izbjegava korištenje sanitarnih čvorova jer nema toaletnog papira (36%) ili zbog loše higijene u sanitarnim čvorovima (14%), što može imati izravne posljedice za zdravlje. Primjeri srodnih zdravstvenih problema su poremećaji mokrenja, infekcija urinarnog sustava i konstipacija. Čak i kada se koriste sanitarni čvorovi, zdravlje učenika također može biti pod utjecajem nedostatnih higijenskih navika, naročito vezano za higijenu ruku. Istraživanje nam ukazuje da gotovo 59% učenika nije zadovoljno sanitarnim čvorovima u školama. Usporedbom rezultata anketa i inspekcijskih pregleda sanitarnih čvorova vezano za prisutnost toaletnog papira u sanitarnim čvorovima, dolazimo do zaključka da je 78% učenika potvrdilo problem nedostatka papira u odnosu na 65% inspekcijski pregledanih sanitarnih čvorova u kojima nije bilo papira. Poboljšanjem higijenskih uvjeta i prakse u školama možemo značajno smanjiti izostajanje s nastave zbog gastrointestinalnih ili respiratornih infekcija.

Veliki problem u održavanju osobne higijene predstavlja i nedostatak tople vode u 86% umivaonika. Uz 68% umivaonika nisu bili postavljeni papirnati ubrusi ili sušila za ruke. 65% učenika izjasnilo se da u sanitarnim čvorovima nema sapuna, inspekcijski pregledi ukazali su na 36%-tni izostanak sapuna. Treba imati na umu da su inspekcijski pregledi bili najavljeni. Prednost je ta što su inspekcijski pregledi ukazali da je 89% sanitarnih čvorova funkcionalno, te da se redovno održavaju i da u njima nisu uočene muhe. U njih 35% nisu bile zatečene kante za otpatke, te bi svako trebao poraditi u nabavci istih.

Preporuke za poboljšanje higijenskih uvjeta mogu se usmjeriti na adekvatnije i učestalije korištenje potrošnog sanitetskog materijala, tipa papirnati ubrusi, toaletni papir, sapun i sl.

v) Financiranje programa "Monitoring tigrastog komarca na području Osječko-baranjske županije"

Za provedbu ovog programa planirana su sredstva u iznosu od 100.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine.

U Izvješću o izvršenom monitoringu azijskog tigrastog komarca navode sljedeće:

1. Azijski tigrasti komarac *Aedes albopictus*

U Republici Hrvatskoj zabilježeno je više od 50 vrsta komaraca od ukupno stotinjak zabilježenih u Europi. Osim drugih vrsta komaraca koji su na našem području uglavnom molestanti (nemaju izravni zdravstveni učinak), suzbijanje vrste *Aedes albopictus* (*Stegomyia albopicta*) (Skuse, 1894) ili azijskog tigrastog komarca je od izuzetne javnozdravstvene važnosti za Republiku Hrvatsku. *Aedes albopictus* je komarac jugoistočno-azijskog podrijetla koji bi zahvaljujući svojoj prilagodljivoj biološkoj naravi sa sposobnošću preživljavanja zime te izvanrednom agresivnošću prema novim prostorima kombiniranim s klimatskim promjenama te svojom važnošću kao vektor zaraznih bolesti u bliskoj budućnosti mogao predstavljati veliki javnozdravstveni problem za cijelu Republiku Hrvatsku.

Prvi nalaz komarca *Aedes albopictus* u Republici Hrvatskoj je evidentiran krajem listopada 2004. u umjetnom leglu (odbačena zahodska školjka) u šumi u zagrebačkom naselju Prečko. Od 2005. godine do 2011. godine je evidentirano je širenje komarca *Aedes albopictus* u najmanje 7 županija gdje postaje udomaćena vrsta.

2. Utvrđivanje područja infestacije s komarcem vrste *Aedes albopictus*

2.1. Metodologija uzorkovanja i analize uzoraka

Jaja komaraca su se uzorkovala ovipozicijskim lovka. Ovipozicijska lovka se sastoji od male čvrste plastične crne posude, zapremine 0,3 L. U posude su bile postavljene lesnitne pločice na koje ženke komaraca polažu jajašca. Ovipozicijske lovke su se postavljale na tlo u vegetaciju ili u neposrednoj blizini vegetacije na sjenovitom mjestu. Postavljale su se tri klopke po jednoj postaji, obzirom da ženke komaraca ne moraju postaviti jaja u cijelosti na jednu pločicu. Lesnitne pločice su se mijenjale svakih sedam dana. Na postajama na kojima je utvrđena prisutnost jajašaca izlagane su BG Sentinel lovke za uzorkovanje odraslih jedinki komaraca. BG Sentinel klopka je profesionalna klopka koja se koristi za monitoring odraslih komaraca. BG Sentinel klopka se postavlja na tlo. U samoj klopci se nalazi i BG mamac, poznat pod imenom BG lure. Ovaj mamac oponaša miris ljudske kože i oslobađa kombinaciju netoksičnih tvari poput amonijaka, mliječne kiseline i kapronskre kiseline koje se također nalaze na ljudskoj koži. Klopka je posebno atraktivna za vrste *Ae.aegypti*, *Ae.albopictus*, neke vrste *Culex*-a, te neke druge vrste komaraca.

2.2. Područje uzorkovanja

Na području Osječko baranjske županije je populacija azijskog tigrastog komarca promatrana na ukupno 17 postaja. Na svakoj postaji su izlagane tri ovipozicijske lovke, dakle ukupno je bilo postavljena 51 ovipozicijska lovka. Područje infestacije vrstom *Aedes albopictus* određuje se kada su pronađene i krilatice (odrasli oblici) i ličinke komaraca. Prisutnost samo krilatica ostavlja mogućnost da su na neki način prešli granice ekološke niše - aktivno ili pasivno (let, prijevoz, vjetar), što upućuje na neko neposredno bliže žarište. Infestirana područja potrebno je zabilježiti u posebnim planovima ili zemljopisnim kartama, što pretpostavlja prvi i najvažniji preduvjet za organiziranu borbu protiv komarca vrste *Aedes albopictus*. Žarišta mogu biti potencijalna, sigurna, stalna ili pokretna. Dok *Culex* vrste komaraca prelete do 2 kilometra od primarnog žarišta, a *Anopheles* 3 do čak 16 km, vrsta komarca *Aedes albopictus* u načelu jedva da se udaljuje od svog primarnog žarišta (leti ne više od 100 - 300 m), međutim tijekom jedne sezone može se uz vjetar udaljiti od primarnog žarišta još poneki kilometar. Odrasli oblici vole se uvući u unutrašnjost prijevoznih sredstava, čime uz polovično odlaganje jaja na vlažnim predmetima znatno doprinose obilnoj rasprostranjenosti vrste *Aedes albopictus* u prostoru.

3. REZULTATI

Prvi nalaz jajašaca tigrastog komarca zabilježen je dana 24. svibnja 2016. godine na postaji Čepin, evidentirano je 11 jajašaca. Uzorkovanje je provedeno do 17. listopada 2016. godine. Na svim promatranim postajama utvrđeno je ukupno 4705 jajašaca.

Najveća brojnost jajašaca zabilježena je na postaji Čepin dana 30. kolovoza 2016. godine, ukupno 644 jajašaca.

BG Sentinel lovkama uzorkovano je ukupno 1845 jedinki komaraca, od čega 136 jedinki azijskog tigrastog komarca. 13. rujna 2016. utvrđena je najveća brojnost od 29 odraslih jedinki azijskog tigrastog komarca. U prosjeku azijski tigrasti komarac u fauni svih vrsta komaraca ulovljenih BG Sentinel lovkama čini 7,95 % - tni udio.

4. ZAKLJUČAK

Monitoringom vrste azijskog tigrastog komarca *Ae.albopictus* dokazana je prisutnost ove vrste na području Osječko-baranjske županije. Na postaji Čepin utvrđena je prisutnost jajašaca, ličinki i adulta. Na postaji Bilje utvrđena je prisutnost jajašaca koja su se u kontroliranim laboratorijskim uvjetima razvile do faze adulta. Na postajama: Osijek, Muslimansko groblje, Brijest, Đakovo, Industrijska zona i Sarvaš utvrđena je prisutnost jajašaca koja su se u kontroliranim laboratorijskim uvjetima razvile do faze adulta. Međutim, na terenu nisu evidentirane ličinke niti adulti.

w) Poduzimanje mjera i aktivnosti u cilju suzbijanja ambrozije

Za projekt "Borbe protiv ambrozije" u 2016. godini u Proračunu Županije planirana su sredstva u iznosu od 100.000,00 kuna.

Slijedom toga, sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 21. prosinca 2016. godine u iznosu od 80.000,00 kuna za troškove praćenja alergogene peludi u zraku u 2016. godini. Napominje se da na području Županije Zavod ima 4 mjerne postaje u Osijeku, Đakovu, Našicama i Belom Manastiru, a ukupni troškovi nastali praćenjem alergogene peludi u zraku u 2016. godini iznosili su 297.188,69 kuna. Uz sredstva Županije, Grad Osijek je za taj projekt Zavodu doznačio sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna, a ostatak je Zavod pokrio iz vlastitih sredstava.

Dakle, za ovaj projekt ostalo je neutrošeno 20.000,00 kuna.

Zaključno, od ukupno planiranih 32.357.229,09 kuna za provedbu Programa javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini utrošeno je 26.287.615,84 kuna (81% planiranih sredstava). Ostalo je neutrošeno 6.069.613,25 kuna.

Može se zaključiti da je Program javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2016. godinu realiziran u cijelosti. Najveći dio sredstava u iznosu od 5.493.144,90 kuna ostalo je neutrošeno na sredstvima uplaćenim od koncesijske naknade i dobiti ljekarničkih ustanova koja se prenose u 2017. godinu kao višak sredstava iz prethodnih godina. Sredstva na pojedinim projektima/programima ostala su dijelom neutrošena jer za to nije bilo zahtjeva, odnosno odgovarajućih programa ili su postignute niže cijene u postupcima javne nabave od planiranih.